Ústecký kraj

Zpráva o plnění Koncepce rodinné politiky Ústeckého kraje 2019-2021 za rok 2019

Zastupitelstvo Ústeckého kraje schválilo dne 10. prosince 2018 Koncepci rodinné politiky Ústeckého kraje 2019–2021.

Koncepce rodinné politiky je 1. strategickým dokumentem Ústeckého kraje v této oblasti a představuje určitý směr, jímž se bude rozvoj tohoto segmentu v Ústeckém kraji ubírat. Koncepce obsahuje cíle, kterých by v ideálním případě mělo být dosaženo, a opatření rozpracovávající tyto cíle. Tím hlavním a největším cílem ale zůstává to, aby se rodinám v Ústeckém kraji žilo dobře.

Cílovou skupinou rodinné politiky je obecně rodina. Tento termín zdaleka nemusí znamenat pouze dva rodiče a dítě či děti. Rodin existuje celá řada, a pokud hovoříme o rodinné politice, měla by se zde najít jakákoli rodina. Je ale potřeba říci, že rodinná politika se může odehrávat na více úrovních a každá tato úroveň má své limity. Hovoříme tedy o rodinné politice na obecní, krajské a státní úrovni. Koncepce rodinné politiky obecně jsou určitým nástrojem samospráv, pomocí něhož mohou ovlivňovat a zlepšovat podmínky pro život rodin na svém území. Tato Koncepce Ústeckého kraje obsahuje pouze krajskou úroveň, neboť v tomto případě je limitem kraj.

Zpráva o naplňování tohoto strategického dokumentu pojednává o aktivitách, které se na území kraje odehrávaly v průběhu roku 2019.

Ústecký kraj

3.1 Institucionální, personální a koncepční zajištění rodinné politiky na úrovni kraje a podpora téhož na obecní úrovni

Cíl 3.1.1 Ukotvení agendy regionální rodinné politiky v systému Ústeckého Kraje a Krajského úřadu Ústeckého kraje

Pro úspěšnou realizaci regionální rodinné politiky je potřeba ustanovit orgán zodpovědný za agendu rodinné politiky na úrovni kraje a krajského úřadu. Náplní agendy je analytická, koncepční a koordinační činnost v oblasti prorodinných aktivit.

Opatření 3.1.1.1 Udržení stávajícího výboru pro sociální věci, bezpečnost a sociálně vyloučené lokality.

Opatření 3.1.1.2 Udržení stávající pracovní pozice koordinátora prorodinné politiky v rámci sociálního odboru Krajského úřadu Ústeckého kraje.

Opatření 3.1.1.3 Vytvoření stálé pracovní skupiny pro rodinnou politiku, která bude složena ze zástupců různorodých aktérů rodinné politiky (například mateřská a rodinná centra, zástupci sociálních služeb, experti ve specifických oblastech, zástupce Univerzity J. E. Purkyně atd.).

SPLNĚNO

Cíl je v současné době považován za naplněný, ačkoli je potřeba vzít v potaz změnu politického vedení kraje, která by mohla znamenat změnu ve struktuře výborů Zastupitelstva Ústeckého kraje.

Cíl 3.1.2 Prorodinný přístup je uplatňován v rámci koncepcí a strategií Ústeckého kraje

Ve všech oblastech veřejné správy realizované krajem je prorodinný přístup akcentován, rodinná politika je realizována na základě koncepce rodinné politiky, která je pravidelně aktualizována v souladu s potřebami obyvatel kraje.

Opatření 3.1.2.1 Je vytvořen (a přijat) koncepční dokument definující cíle a zásady rodinné politiky ÚLK, stejně jako opatření k jejich naplňování.

Opatření 3.1.2.2 Realizace cílů a opatření koncepce rodinné politiky je každoročně vyhodnocována, dle výstupů analýzy dochází k její aktualizaci, a to ve spolupráci s relevantními aktéry rodinné politiky (obce, multioborové platformy, akademický sektor, neziskové organizace apod.).

Opatření 3.1.2.3 Dopady na rodinu a prorodinná opatření jsou zohledňovány ve všech souvisejících koncepcích a strategiích Ústeckého kraje.

SPLNĚNO

Cíl je považován za naplněný, došlo ke schválení Koncepce prorodinné politiky Ústeckého kraje 2019-2021 (dále jen „koncepce“), koncepce je průběžně vyhodnocována a v případě tvorby dalších strategických materiálů je na rodinu brán ohled.

Cíl 3.1.3 Prostřednictvím realizace koncepce rodinné politiky podporuje Ústecký kraj rodinu ve všech jejích podobách

Situace rodin je průběžně a pravidelně monitorována a vyhodnocována, jsou přijímána opatření, která v souladu s aktuálními potřebami a prioritami směřují ke zlepšení životní situace rodin tak, aby pro ně byl Ústecký kraj dobrým místem pro život.

Opatření 3.1.3.1 Monitorování situace a potřeb rodin v regionu (ve spolupráci s relevantními aktéry).

Opatření 3.1.3.2 Podpora rodin při naplňování potřeb ve všech oblastech jejich života (bydlení, zaměstnání, vzdělávání, volný čas, zdraví, prevence negativních sociálních jevů apod.).

Opatření 3.1.3.3. Při vyhlašování dotačních titulů jsou zohledňovány potřeby rodiny a dopady na život rodin v regionu.

ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO

Monitorování situace potřeb rodin v regionu s ohledem na nedávné vypracování analýzy potřeb rodin v Ústeckém kraji zatím nebylo zahájeno. Předpoklad začátku plnění tohoto opatření je v roce 2020, mimo jiné i z důvodu obtížnosti taková data získat. Ostatní opatření jsou naplňována průběžně, došlo například k transformaci dotačního programu v oblasti prorodinných aktivit vyhlašovaného Ústeckým krajem tak, aby okruh podporovaných aktivit lépe odpovídal potřebám rodin, tedy aby mohl být podpořen širší okruh organizací. Co se týče zajištění potřeb rodin, častým problémem bývá dostatečné pokrytí zdravotní péče, zejména psychologické a psychiatrické, ale i jiných oborů, což bohužel Ústecký kraj není schopen ze své pozice příliš ovlivnit. Další oblasti života rodin ústecký kraj naplňuje prostřednictvím podpory dalších subjektů, což jsou nejen sociální služby, ale také další organizace, které se věnují především rodinám v oblasti volnočasových aktivit, poradenství, pomoci při hledání zaměstnání, vzdělávacích aktivit apod., tedy dokáží obsáhnout široké spektrum potřeb rodin. Tyto organizace jsou podporovány nejen finančně prostřednictvím dotačního programu v oblasti prorodinných aktivit, ale také jsou jim vydávána potvrzení o spolupráci pro potřeby podávání žádostí do jiných dotačních titulů a zástupci těchto organizací spolupracují na tvorbě a naplňování koncepce, tedy dostávají a přináší aktuální informace z této oblasti.

Cíl 3.1.4 Vytvoření nástroje pro komunikaci rodin a aktérů rodinné politiky, informování o všech oblastech rodinné politiky

Zlepšení informovanosti o oblastech rodinné politiky, popularizace klíčových prorodinných témat a nástrojů, podpora participace a aktivizace rodin.

Opatření 3.*1.4.1 Vytvoření a aktivní využívání podsekce „rodinná politika“, která bude umístěna v sekci „Sociální péče“ na webových stránkách Ústeckého kraje jako nástroj pro informování veřejnosti o cílech rodinné politiky ÚLK, realizovaných opatřeních a možnostech využití nástrojů podpory rodiny.*

Opatření 3.1.4.2 Podporování výměny zkušeností a sdílení dobré praxe mezi aktéry RP – pořádání workshopů, multioborových setkání, konferencí apod. zaměřených na oblast rodinné politiky pro odbornou i laickou veřejnost.

Opatření 3.1.4.3 Realizace osvětové a informační činnosti směrem k odborné i laické veřejnosti (kampaně na podporu forem náhradní rodinné péče, zdravé rodiny, participaci obou rodičů na péči o děti, možnosti podpory rodin na lokální úrovni apod.).

ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO

Na webových stránkách kraje byla založena sekce rodinná politika, která je využívána, nicméně pro další období je plánováno intenzivnější využití tohoto prostoru. Toto opatření je tedy splněno. V rámci sdílení dobré praxe byl v roce 2019 uspořádán kulatý stůl zaměřený na regionální rodinnou politiku. Sešli se zde nejen zástupci neziskového sektoru, ale také samospráv a Ministerstva práce a sociálních věcí. V roce 2019 také proběhla první takto rozsáhlá akce pro rodiny s dětmi a to „Den pro neziskovky Ústeckého kraje“, kde byl vymyšlen nejen program od nejmenších dětí až po celé rodiny a seniory, ale také se mohli neziskové organizace sami propojit a informovat tak jednak sebe navzájem a jedna účastníky akce o své činnosti. V rámci tvorby i naplňování koncepce je velmi úzce spolupracováno s projektem krajská rodinná politika, který je realizován Ministerstvem práce a sociálních věcí.
Opatření 3.1.4.3 bylo realizováno prostřednictvím Katalogu sociálních služeb Ústeckého kraje, v následujících letech bude naplňováno například podporou informování laické veřejnosti o formách náhradní rodinné péče.

3.2 Podpora podmínek pro harmonizaci rodinného a pracovního života

Cíl 3.2.1 Podpora realizace opatření umožňujících rodičům (případně pečujícím osobám) sladění jejich pracovního a rodinného života.

Pro naplnění cíle je nutné motivovat zaměstnavatele k zohledňování zájmů zaměstnanců/zaměstnankyň, kteří jsou v roli rodičů (pečujících osob), podporovat udržení zaměstnatelnosti rodičů (pečujících osob) na trhu práce a zasazovat se o pohled na rodinu a na profesní sféru jako na rovnocenné zdroje společenské prosperity.

Opatření 3.2.1.1 Opatření v oblasti podpory zaměstnavatelů

Podpora motivování a vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců k tématu slaďování rodiny a zaměstnání, případně udržitelnosti postavení či návratu na trh práce (problematika flexibilních forem zaměstnávání, především rozvoje pracovních příležitostí na zkrácený pracovní úvazek).

Opatření 3.2.1.2 Opatření v oblasti posilování společenské odpovědnosti firem vůči regionu:

- ve spolupráci se Sítí pro rodinu poskytování proaktivní vizibility zaměstnavatelům aktivně realizujícím prorodinná opatření (např. účastnících se auditů a soutěží motivujících k tvorbě prorodinného klimatu, jako jsou Audit rodina a zaměstnání, soutěž Společnost přátelská rodině apod.)

- informování veřejnosti o významu těchto akcí, iniciace a podpora společenské diskuze o těchto nástrojích, aktivní realizace vlastních prorodinných opatření směrem dovnitř úřadu.

Opatření 3.2.1.3 Opatření v oblasti podpory zaměstnanosti

Podpora začínajících podnikatelů-rodičů během a po návratu z rodičovské dovolené, rodičů dětí mladších 15 let, rodičů samoživitelů, rodičů pečujících o děti se zdravotním znevýhodněním, rodičů se zdravotním a/nebo sociálním znevýhodněním, osob generace 45+, tedy takových, pro něž může být účast na trhu práce formou vlastní samostatné existence jednou z možností, jak lépe harmonizovat svůj rodinný a pracovní život.

Podpora rozvoje služeb, které umožní a ulehčí návrat a udržení se na trhu práce pečujícím osobám (tj. rodičům, osobám z tzv. sendvičové generace a lidem pečujícím o seniory či osoby se zdravotním znevýhodněním).

V rámci této podpory nabízet nástroje, jako jsou dotační tituly, soutěžní tituly, diskusní platformy, inovační centra a obdobné nástroje, které může kraj nabídnout.

Opatření 3.2.1.4 Opatření v oblasti podpory pečujících osob (rodičů, osob pečujících o závislou osobu)

Podpora organizací poskytujících programy pro rodiče v oblasti vzdělávání a poradenství zaměřeného na slaďování pracovního a rodinného života.

Podpora vzdělávání rodičů a pečujících osob v oblasti rodinných a profesních kompetencí tak, aby nedocházelo k jejich sociálnímu a profesnímu vyloučení.

Podpora vzdělávacích programů zaměřených na zachování profesních znalostí a dovedností.

Podpora programů zaměřených na zvýšení motivace mužů k větší angažovanosti při péči o děti, především ty mladšího věku, a při péči o závislé osoby.

Podpora programů zaměřených na téma rovných příležitostí žen a mužů, a to jak v profesním, tak v osobním životě.

Zařazování těchto témat do obsahů dotačních titulů kraje, podpora platformy pro sdílení zkušeností a poskytování prostoru pro toto tematické informování veřejnosti.

Podpora alternativních a inovativních forem služeb a péče o děti, které u pečujících rodičů přispějí k udržení se (případně návratu) na trh práce (např. dětské koutky, dětské kluby, firemní zařízení péče o děti, dětské skupiny, jesle a mikrojesle, lesní školky, volnočasová zařízení pro školní děti či coworkingová centra se zázemím pro děti).

ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO

Ústecký kraj i v roce 2019 vyhlásil soutěž Cena hejtmana za společenskou odpovědnost, do které se mohl přihlásit jakýkoli zaměstnavatel včetně samospráv na území kraje. Jako každý rok měla tato soutěž velký úspěch, oceněny byly jak firmy, tak i jiní zaměstnavatelé v několika kategoriích a jednalo se především o společenskou odpovědnost v přístupu ke komunitě, pomoc osobám se zdravotním postižením, systém zaměstnaneckých benefitů či ohled na životní prostředí kraje.
Byla také uzavřena nová smlouva o spolupráci s organizací Síť pro rodinu, z.s., která na území celé České republiky koordinuje činnost mateřských a rodinných center, které jsou součástí její sítě. Smlouva byla podepsána znovu na období dvou let a obě strany se v ní zavázaly mimo jiné spolupracovat na realizaci rodinné politiky.

Krajský úřad Ústeckého kraje jde jako zaměstnavatel ostatním firmám v kraji příkladem a v případě, že je to s ohledem na pracovní náplň možné, umožňuje zaměstnancům vykonávat práci na částečné úvazky, případně na dohodu o provedení práce či pracovní činnosti a sám má vytvořen bohatý systém zaměstnaneckých benefitů.

Konzultacemi s odborníky bylo také zjištěno, že mnohé firmy v oblasti prorodinných aktivit určitou aktivitu vykonávají, pouze ji nemají nijak koncepčně uchopenou či ji vůbec nepovažují za prorodinné opatření.

Existují ale i oblasti, na kterých bude potřeba ještě pracovat, například motivace zaměstnavatelů ke slaďování pracovního a rodinného života či podpora neformálních pečovatelů.

3.3 Kraj přátelský rodině

Cíl 3.3.1 Přímá podpora rodiny

Opatření 3.3.1.1 Osvěta o partnerských vztazích a řešení potíží, podpora cenově dostupné sítě rodinného a partnerského poradenství. Podpora aktivit pro oba rodiče, podpora tématu sňatečnosti, podpora tématu významu rodiny pro výchovu a péči o děti.

Opatření 3.3.1.2 Vizibilita aktérů rodinné politiky a informovanost rodičů a pečujících osob o jejich službách.

Opatření 3.3.1.3 Podpora preventivní informovanosti rodin o lékařských a dalších službách, které mohou využít pro prevenci fyzického a psychického zdraví (zdravotní stav, plánované rodičovství, péče o těhotné ženy, péče po porodu, zdravé návyky dětí a mladistvých, prevenci závislosti na návykových látkách, internetu a moderních technologiích, aktivní senior). Podporovat distribuci těchto informací v místech pohybu rodin (např. komunitní centra, mateřská centra, čekárny u lékaře, místa nákupu potravin a oblečení, místa trávení volného času, školy a zaměstnavatelé, krajský úřad a jeho instituce). Podpora či realizace jednorázových i dlouhodobých akcí, vzdělávacích aktivit, které přispějí ke zdravému fyzickému a psychickému stavu členů rodin.

Opatření 3.3.1.4 Podpora dostatečného zajištění lékařské péče v kraji, především akutně chybějících profesí, jakými jsou zubaři, pediatři, dětští psychologové a psychiatři či logopedi. Předcházet očekávanému nárůstu specifických i nespecifických poruch chování včetně možných duševních onemocnění u cílové skupiny dětí a mladých dospělých.

ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO

Tématem podpory sňatečnosti a manželství se, kromě jiných témat, zabývá organizace Centrum pro rodinu, z.s. sídlící v Krupce. Každoročně je pořádáno několik kurzů, nejen na téma přípravy na manželství, ale také například na téma vztahu otce a syna, komunikaci mezi partnery a řada dalších.
Seznam organizací poskytující služby pro rodiny je umístěn v katalogu sociálních služeb Ústeckého kraje, kde je zároveň možné najít i kontakty na zmíněné organizace.
Jak bylo zmíněno výše, co se nedostatkových lékařských oborů týče, mají kraje obecně poměrně malé pravomoci. Seznam lékařů a lékařských zařízení nicméně existuje na národní úrovni, kam by se postupně při nových registracích mohla do budoucna vkládat i například data o bezbariérovosti zařízení apod. Registr lze nalézt na stránkách https://nrpzs.uzis.cz.
V Ústeckém kraji také funguje organizace Centrum podpory zdraví, z. ú., která se zabývá především zdravým životním stylem dětí předškolního věku a následně i rodin. Do projektů, které organizace momentálně realizuje patří i řešení poruch příjmu potravy, které se zejména u dospívajících stává opravdu velkým tématem, dokonce existuje názor, že počty dětí, které jsou známy, jsou tzv. jen špičkou ledovce, ať už se jedná o anorexii, bulimii či jiné poruchy. Organizace se zabývá širokým spektrem cílových skupin, včetně seniorů a osob se zdravotním postižením, primárně je ale zaměřena na zdraví.

Cíl 3.3.2 Finanční podpora rodinných aktivit a opatření

Opatření 3.3.2.1 Grantové výzvy pro aktéry rodinné politiky, které podpoří jejich udržitelný rozvoj a dlouhodobé působení v kraji.

Opatření 3.3.2.2 Podpora participativního a genderového/komunitního rozpočtu kraje a v obcích.

ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO

Dotační titul na podporu v oblasti prorodinných aktivit je Ústeckým krajem vyhlašován každoročně již od roku 2015. Pro rok 2021 je navrhováno navýšení alokace dotačního programu z 500 000 Kč na 1 mil. Kč, návrh ale musí být nejprve schválen Zastupitelstvem Ústeckého kraje. Navýšení je požadováno z důvodu schválení uceleného strategického dokumentu v oblasti podpory prorodinných aktivit a stále se zvyšující poptávky po prorodinných aktivitách. Z tohoto důvodu navyšovalo svůj dotační program pro rodinu i Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Podporou participativního rozpočtu se budeme zabývat v dalších letech, nicméně řada měst již tento nástroj zavedla (např.: Bílina, Děčín, Chomutov, Litoměřice, Rumburk, Ústí nad Labem).

Cíl 3.3.3 Podpora služeb pro rodiny a dotváření veřejného prostoru pro rodiny s dětmi, mládež a seniory

Opatření 3.3.3.1 Přímá podpora rodin (obědy pro děti, slevy v dopravních prostředcích, rodinné pasy, podpora vícečetných rodin - např. "rodinné vstupné").

Opatření 3.3.3.2 Podpora míst přátelských rodině (herny pro děti a rodiče do 3 let, family pointy, obce přátelské rodině, společnosti přátelské rodině, úřady přátelské rodinám – úřady s dětskými koutky, úřady umožňující dálkový přístup, veřejné toalety s místem pro přebalení dětí i v části určené mužům).

Opatření 3.3.3.3 Podpora a budování veřejných prostor pro rodiče s dětmi, míst ve veřejném prostoru pro volnočasové aktivity starších dětí a mladých dospělých. Podpora těchto lokálních aktivit v místě bydliště rodin a následné předcházení centrismu velkých měst.

ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO

Cíl je naplňován rodinnými pasy, což je systém slev pro rodiny s dětmi, na které Ústecký kraj každoročně přispívá 480 000 Kč. Dále zlevněným jízdným pro studenty a seniory. Organizace Women for women již podpořila projekt obědy do škol více než 4 miliony korun (od Ústeckého kraje obdržela dar v hodnotě 900 tis.) a do projektu Ústeckého kraje je zapojeno 23 škol z

celého území. Jedná se o projekt v rámci Operačního programu potravinové a materiální pomoci. Z finančního daru bylo podpořeno celkem 473 dětí.

Na území Ústeckého kraje funguje také projekt Euroklíč, který je určen již několik let pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením, je nyní dostupný také pro cílovou skupinu matek s dětmi do 3 let prostřednictvím organizace Síť pro rodinu, z.s.

Cíl 3.3.4 Podpora strukturálně slabých území v prorodinných aktivitách

Opatření 3.3.4.1 Spolupráce s obcemi a místními aktéry rodinné politiky, výměny zkušeností s řešením problémů formou sdílení zkušeností z jiných oblastí kraje/republiky.

Opatření 3.3.4.2 Podpora fungování místních aktérů a služeb rodinné politiky.

Opatření 3.3.4.3 Podpora územního plánování s ohledem na služby lékařské péče a služby pro rodiny.

NESPLNĚNO

V roce 2020 jsou již v procesu jednání týkající se zajištění lékařské péče obyvatel Šluknovského výběžku, tato oblast se intenzivně řeší. V roce 2020 je také plánována návštěva Šluknovského výběžku jednak za účelem monitoringu situace v oblasti plánování sociálních služeb, ale také za účelem získání příkladů dobré praxe v oblasti prorodinné politiky.

3.4 Osvětová informační činnost směřující ke zdravé a funkční rodině

Cíl 3.4.1 Podpora aktivit vhodně doplňující systém sociálních a zdravotních služeb poskytovaných převážně zdravotnickými zařízeními a NNO působících v oblasti prorodinných aktivit.

Opatření 3.4.1.1 Podpora neformálního vzdělávání rodin v oblasti výchovy nezletilých dětí, rodičovských kompetencí, mezigeneračních vztahů s cílem posilovat pozitivní rodinné prostředí jako

prevenci vzniku sociálně patologických jevů v rámci i vně rodiny – prevence závislosti, nezaměstnanost, kriminalita, dluhová problematika domácí násilí apod.

Příklad podporovaných aktivit:

- *víkendové pobyty s naukově relaxačním programem pro rodiny s dětmi,*
- *poradenství a tréninkové aktivity, které navazují na registrované sociální služby a rozvíjejí mezioborovou spolupráci s jinými subjekty,*
- *programy pro rodiny s dětmi tematicky zaměřené na podporu zdravého životního stylu a aktivního trávení volného času.*
- *Aktivity podporující zvýšení informovanosti veřejnosti o sociálních službách a programech pro rodiny.*

Podporované aktivity: centra pro rodinu, tvůrčí workshopy, jednorázové akce na podporu mezigeneračních vztahů s cílem podpořit setkávání a společné trávení volného času napříč generacemi.

Opatření 3.4.1.2 Podpora a rozvoj služeb pro rodiny s dětmi v náhradní rodinné péči.

Podporované aktivity: Rozvoj služeb v oblastech vzdělávání a vzájemného setkávání rodin s dětmi v NRP, doprovázení náhradních rodin, svépomocné skupiny, odlehčovací programy.

Opatření 3.4.1.3 Podpora mezigeneračních vztahů. Vytváření otevřeného prostoru nabízejícího rodinám spektrum kulturních, komunitních aktivit a zkvalitnění podmínek pro společné trávení volného času široké rodiny ve veřejném prostoru.

Opatření 3.4.1.3 Podpora komunitní soudržnosti kulturními, sportovními, společenskými aktivitami s cílem motivovat veřejnost k sounáležitosti s komunitou, s místem, kde žiji, a posílit prosociální chování jednotlivců a komunit.

Podporované aktivity:

- *komunitní centra, festivaly, multikulturní aktivity, akce přispívající k poznávání života zvyků a tradic menšinových rodin v regionu, podpora komunitních projektů ze strany obcí,*
- *(např. shromáždění návrhů na investiční projekty nebo aktivity realizovatelné v komunitě s hlasováním veřejnosti o tom, který projekt bude podpořen).*

SPLNĚNO

Cíl je naplňován prostřednictvím organizací poskytující služby pro rodiny a místních zájmových spolků. Finančně jsou tyto aktivity zajištěny z dotačního programu Podpora Ústeckého kraje na prorodinné aktivity a dalších dotačních programů, sbírek a dobrovolnické činnosti. Dále prostřednictvím spolků, které využívají finanční podporu obcí a Ústeckého kraje. Využívají se především dotační tituly pro oblast sportu a kulturních aktivit, MAS, Ministerstvo vnitra, MŠMT, MO, MZ, Agentura pro sociální začleňování a Agenda 21 aj.